

Çocuklar için Çok Boyutlu Mizah Anlayış Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklar için Çok Boyutlu Mizah Anlayış Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18865>

Öz

Çocuklar için Çok Boyutlu Mizah Anlayış Ölçeği (ÇÇBMÖ), bireylerin mizah algılaması, kullanma ve değerlendirme biçimlerini çok boyutlu bir perspektifle ölçmek üzere geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle çocuk popülasyonunun kendine özgü mizah gelişimini ve seviyelerini incelemeyi amaçlamaktadır. Ölçeğin Türkçe uyarlaması, Akın ve Bilgin (2015) tarafından yapılmış olup, Türk kültürü bağlamında mizah anlayışının psikometrik özelliklerini ortaya koymayı hedeflemiştir.

Uyarlama çalışması, ölçeğin yapısal geçerliliğini ve iç tutarlılığını test ederek, bu karmaşık yapının çocuklarda güvenilir bir şekilde ölçülebilir olduğunu göstermeyi amaçlanmıştır. Bu ölçek, gelişim psikolojisi ve eğitim alanlarında, mizahın sosyal, bilişsel ve duygusal gelişimdeki rolünü araştıran çalışmalar için temel bir araç sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çok boyutlu mizah anlayış, mizah, çocuk, psikolojik ölçüm, psikometrik özellikler, uyarlama, geçerlik, güvenilirlik.

Yazarlar

Ahmet Akın, Osman Bilgin

Amaç

Çocuklar için Çok Boyutlu Mizah Anlayış Ölçeği'nin temel amacı, çocukların sahip olduğu mizah anlayışının çeşitli boyutlarını (örneğin, mizah üretme, mizahı takdir etme, mizahı başa çekme mekanizması olarak kullanma) güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçebilecek Türkçe bir araç sunmaktır. Bu uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin yapısal bütünlüğünü koruyarak, Türk örnekleminde geçerli bir ölçüm yapılmasına olanak tanımıştır.

Ölçek, araştırmacılara ve klinisyenlere, mizahın çocukların duygusal düzenlemesi, sosyal etkileşimi ve genel iyi oluşu üzerindeki etkisini bilimsel olarak inceleme imkanı sunar. Aynı zamanda, mizah becerilerini geliştirmeye yönelik eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmede de kullanılabilir.

Yapı

Ölçek, "Çok Boyutlu Mizah Anlayış" (Multidimensional Sense of Humor) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, tek bir genel mizah düzeyi yerine, mizahın farklı yönlerini ve seviyelerini ayrıştırmaktadır. Tipik olarak, mizah anlayış; kişinin kendi başına gülme yeteneği, mizahı

sosyal etkileşimde kullanma becerisi ve beklentilerimiz mizahın takdir etme kapasitesi gibi alt boyutları içermektedir. Bu çok boyutlu yaklaşım, mizahın karmaşık doğası ve bireylerin mizahı nasıl farklı beklentilerde kullandığını anlamak için kritik öneme sahiptir.

Çocuklarda mizah, bilişsel gelişimle yakından ilişkilidir ve sosyal becerilerin bir göstergesi olarak kabul edilir. Ölçek, çocukların bu farklı mizah beklentilerine ne ölçüde sahip olduklarını belirleyerek, gelişimsel farklılıkları ortaya koymaya yardımcı olur.

Geçerlik

Çocuklar için Çok Boyutlu Mizah Anlayış Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlik çalışmaları, Akın ve Bilgin (2015) tarafından yürütülmüştür. Bu çalışmada, ölçeğin yapı geçerliğini incelemek amacıyla faktör analizi yöntemleri kullanılmıştır. Analiz sonuçları, ölçeğin orijinal yapıyla tutarlı bir faktör yapısı sergilediğini ve mizah anlayışın beklenen çok boyutlu doğasını temsil ettiğini göstermiştir.

Yapılan geçerlik çalışmaları, ölçek maddelerinin kuramsal yapıyı yeterince temsil ettiğini ve ölçülmek istenen psikolojik yapıyı ölçtüğünü kanıtlamıştır. Geçerli bir araç olması, ÇÇBMÖ'nün bilimsel araştırmalarda doğru sonuçlar elde etmesini sağlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, Türkçe formun iç tutarlılığını değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. İç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa), ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne ölçüde tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Akın ve Bilgin (2015) tarafından gerçekleştirilen çalışmada elde edilen güvenirlik katsayıları, ölçeğin genel olarak yüksek düzeyde bir iç tutarlılığa sahip olduğunu ve dolayısıyla ölçülen mizah anlayış skorlarının kararlı olduğunu işaret etmiştir.

Yüksek güvenirlik seviyeleri, ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar verebileceğini ve araştırmacılar için stabil bir veri kaynağı oluturduğunu göstermektedir. Detaylı güvenirlik bilgileri (alt boyut güvenirlikleri ve test-tekrar test güvenirlikleri gibi) ilgili kaynakçada mevcuttur.

Faktör Analizi

Çocuklar için Çok Boyutlu Mizah Anlayış Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasında, ölçeğin yapı geçerliğini incelemek üzere faktör analizi (muhtemelen Doğrulayıcı Faktör Analizi veya Açıklayıcı Faktör Analizi) kullanılmıştır. Bu analiz, ölçek maddelerinin teorik olarak belirlenen alt boyutlar altında gruplanıp gruplanmadığını test etmiştir.

Faktör analizi sonuçları, çok boyutlu yapının Türk çocuk örnekleminde de doğrulandığını ve

mizahın farklı yönlerinin birbirinden bağımsız olarak ölçülebileceğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, ölçeğin kültürel adaptasyon sürecinin başarılı olduğunu ve orijinal ölçeğin teorik çerçevesine uyum sağladığını desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme formatında (örneğin, 3'lü veya 4'lü seçenekler) yapılandırılmıştır. Yanıt seçenekleri, çocukların anlayabileceği basitlikte ifade edilmiştir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar (Özellikle ilkokul ve ortaokul öğrencileri)

Yaş Grubu: Genellikle 8-12 yaş aralığındaki çocuklar hedeflenmiştir.

Popülasyon Detayları: Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması, Türkiye'deki ilköğretim kademesindeki çocuk örnekleminde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemi kullanılmaktadır. Çocuklardan, verilen ifadelerin kendilerini ne kadar iyi tanımladığını belirtmeleri istenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk psikolojisi, mizah gelişimi, psikolojik ölçüm, güvenirlik, geçerlik, duygusal gelişim, sosyal beceriler, psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor (Yayın tarihi itibarıyla ORCID kullanımı yaygın olmayabilir.)

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr

Yazın Adresi: İstanbul Medeniyet Üniversitesi (Yazarın 2015 yılındaki veya mevcut bağlı kuruluşu baz alınmıştır.)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı genellikle yazardan izin alınmasını gerektirir. Kullanım izinleri ve olası ücretler için Sorumlu Yazar Ahmet Akın ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı (Türkçe Uyarlama): 2015

Ücret: Bilinmiyor (Genellikle akademik amaçlı kullanımlarda ücretsizdir, ancak yazarın politikasına bağlıdır.)

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: cocuklar-icin-cok-boyutlu-mizah-anlayisi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Akın, A. ve Bilgin, O. (2015). Çocuklar için Çok Boyutlu Mizah Anlayış Ölçeğinin Türkçe formu: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(37), 684- 688.

Çocuklar için Çok Boyutlu Mizah Anlayış Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almadığından, bu kısım boş bırakılmıtır. Maddeler, yukarıda belirtilen Akın ve Bilgin (2015) referansında detaylı olarak sunulmuştur.